

BECERİLER

- Yeteneklerini söyleme
- Rica etme
- Teklif etme
- Tahmin etme

DİL BİLGİSİ

- Yeterlilik fiili
- Yeterlilik fiilinin fonksiyonları
- Zarf-fiiller
(-(y)lp, -mAdAn)

KELİMELER

- Yetenekler
- İlanlar

NELER YAPABİLİRSİNİZ?

ÜNİTE 6

NELER YAPABİLİRSİNİZ?

A. YETENEKLER

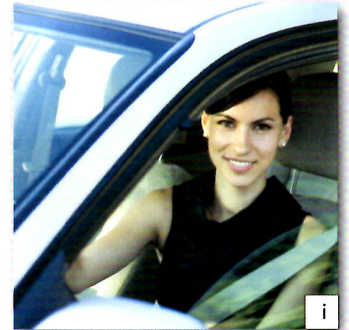
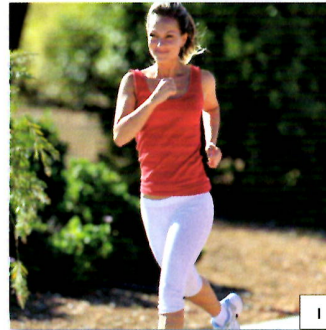
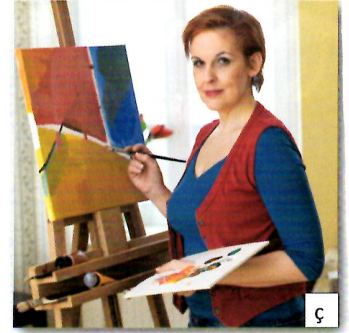
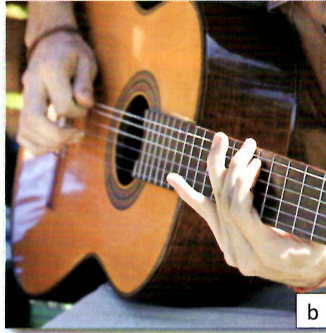
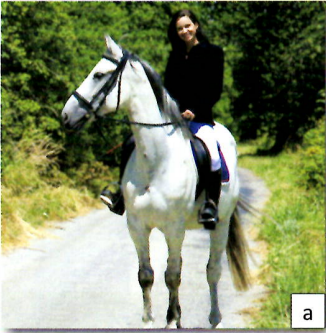
kullanabilirim, gitmeyebilirim,
alabilir misin, çıkamam

-Bilgisayar kullanabilir misin? -Evet, kullanabilirim.
-Akşamları dışarı çıkamam.
-Yarın akşam size gelebilirim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki resimlerle cümleleri eşleştirelim.

1. Araba kullanabilirim. () 2. Ata binebilirim. () 3. Piyano çalabilirim. () 4. Şarkı söyleyebilirim. ()
5. Yüzebilirim. () 6. Koşabilirim. () 7. Tenis oynayabilirim. () 8. Dikiş dikebilirim. ()
9. Yemek pişirebilirim. () 10. Kayabilirim. () 11. Resim yapabilirim. () 12. Gitar çalabilirim. ()

OKUMA

İŞ İLANI

Esra: İyi günler! Ben Esra Scharek, size özgeçmişimi gönderdim. Saat ikide Halkla İlişkiler Müdürü Sadi Bey'le görüşmek için randevulaştık. Kendisiyle görüşebilir miyim?

Sekreter: Müdürümüz biraz meşgul. Biraz bekleyebilir misiniz? Müdür yardımcımıza haber vereyim.

Esra: Teşekkür ederim. Problem değil! Müdür yardımcısı ile de görüşebilirim.

Sekreter: Alo, Cihan Bey! Esra Hanım geldi. Yanımda bekliyor. Kendisiyle görüşebilir misiniz? Tamam Esra Hanım, Cihan Bey sizi bekliyor. İçeri girebilirsiniz.

Cihan Bey: Hoş geldiniz, Esra Hanım! Buyurun, oturun!

Esra: Teşekkür ederim. Hoş bulduk, efendim!

Cihan Bey: Size, ben yardımcı olacağım. Özgeçmişinizi okudum Esra Hanım. Sizin gibi Almancası iyi, deneyimli birine çok ihtiyacımız var. Almanya'da ekonomi okudunuz, değil mi?

Esra: Evet, uzun yıllar Almanya'da yaşadım, üniversiteyi orada bitirdikten sonra altı yıl bir bankada çalıştım. Dört yıldır çalışmıyorum.

Cihan Bey: Sizinle çalışabiliriz. Ne zaman işe başlayabilirsiniz?

Esra: Ben yarın Almanya'ya gidiyorum çünkü eşim ve kızım hâlâ Almanya'da. Eşyalarımızı toplayacağız, evimizi kiraya vereceğiz, dostlarımızla vedalaşacağız. Daha sonra kızım ve eşimle birlikte Türkiye'ye döneceğiz. Yani on beş yirmi gün sonra işe başlayabilirim.

Cihan Bey: Önemli değil, bir Alman firmasıyla yeni bir sözleşme imzalayacağız. Alman yöneticiler önümüzdeki ay gelecekler ve on beş gün kalacaklar. Onlarla siz ilgileneceksiniz.

Esra: Nasıl ilgileneceğim? Neler yapacağım?

Cihan Bey: Onlara şirketimiz hakkında bilgi vereceksiniz. Sözleşmenin şartlarını açıklayacaksınız. Boş zamanlarında onlara İstanbul'u gezdireceksiniz. Toplantılarda daima müdürümüzün yanında olacaksınız. Toplantılar geç saatlere kadar sürebilir.

Esra: Önemli değil. Çünkü kızıma anneannesi bakacak. Annem dört gözle torununu bekliyor.

Cihan Bey: Ne kadar güzel!

Esra: Ben şimdi gidebilir miyim? Yirmi gün sonra döneceğim.

Cihan Bey: Nasıl isterseniz Esra Hanım! Tanıştığımıza çok memnun oldum. İyi günler!

Esra: Ben de. İyi günler!

2 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Esra Hanım kiminle görüşüyor? Niçin?
2. Şirket Esra Hanım'ı işe alıyor mu?
3. Esra Hanım neden hemen işe başlamıyor?
4. Esra Hanım geç saatlere kadar çalışabilir mi?
5. Esra Hanım, fakülteyi kaç yıl önce bitirmiş?

3 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Esra, müdürle görüştü. ()
2. Esra Almanya'ya dönecek çünkü oradaki işleri yarım kalmış. ()
3. Esra'nın kızına, anneannesi bakacak. ()
4. Esra uzun yıllar bir finans şirketinde çalışmış. ()
5. Esra, Alman şirketiyle sözleşme imzalayacak. ()

YA SİZ?

Siz hangi işlerde çalışabilirsiniz? Niçin? Açıklayalım.

DİL BİLGİSİ

Yeterlilik Fiili

Fiziksel ve zihinsel yeterliliği anlatmak için kullanılır.

“Yeterlilik Fiili” is used for describing physical or mental ability as well as the lack of them. “Can”, “could” and “to be able to” can be regarded as the English equivalents of “Yeterlilik Fiili” in Turkish.

Olumlu

fiil + (y)Abil + zaman ekleri + kişi eki

Örnek: Ben bu problemi çözebilirim.

4 Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Ben çok hızlı koş..... .
2. Bu sınıftaki öğrenciler günde 100 sayfa oku..... .
3. Sizler önümüzdeki yıl çok güzel Türkçe konuş..... .
4. Kardeşim sonunda maaşı yüksek bir iş bul..... .

Olumsuz-I

Yeterlilik fiilinin bu olumsuz biçiminde kişinin bir fiili yapmaya gücü yetmemesi, başaramaması söz konusudur.

The negative form of “Yeterlilik Fiili” refers to the incapability of doing something or the lack of skills or sources necessary for doing something.

fiil + (y)A + olumsuzluk eki + zaman ekleri + kişi eki

Örnek: O piyano çalamaz.

5 Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Ayşe çok çalıştı ama sınavı geç..... .
2. Ben bisiklete bin..... .
3. Geç saatte dışarı çık....., çünkü annem izin vermez.
4. Topluluk önünde konuş..... .

Olumsuz-II

Yeterlilik fiilinin bu olumsuz biçiminde tahmin söz konusudur.

When used in this negative form, “Yeterlilik Fiili” can also refer to a prediction or an assumption that something is unlikely to happen.

fiil + mA + (y)Abil + geniş zaman + kişi eki

Örnek: Zehra yarın okula gelmeyebilir.

6 Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Akşamki toplantıya katıl..... . Beni beklemeyin.
2. Ali az önce tost yedi, şimdi yemek ye..... .
3. Ayşe sana çok kızgın, seni affet..... .
4. Hava çok sisli. Uçak zamanında kalk..... .

7 Aşağıdaki boşlukları yeterlilik fiiliyle dolduralım.

1. Geç kaldım, toplantıya sadece taksiyle yetiş..... .
2. Bana biraz borç ver.....?
3. Ali iğneden çok korkuyor, kan tahlili için hastaneye git..... .
4. Şu gazeteyi bana ver.....?
5. İşlerinizi ne zaman bitir.....? Sizi o zaman arayayım.
6. Salondaki öğrenciler yabancı, sözlerinizi anla..... .
7. Bu hafta sonu dışarı çık....., pazartesi çok önemli bir sınavım var.
8. Dans et..... ama şarkı söyle....., sesim güzel değil.

8 Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Ali tenis oynayabilir mi?
2. Kayak yapabilir misin?
3. Julia İtalyanca konuşabilir mi?
4. Onları duyabiliyor musun?
5. Onun adını hatırlayabiliyor musun?
6. Cuma günü buluşabilir miyiz?
7. O yemek pişirebilir mi?
8. Zeynep gitar çalabilir mi?

- a. Hayır, ama hafta sonu olabilir.
- b. Evet, çok lezzetli yemek yapar.
- c. Zannetmiyorum. Gitar derslerine yeni başladı.
- ç. Evet, bütün rakiplerini her zaman yener.
- d. Hayır, kayamam, çok korkarım.
- e. Hayır, çok gürültü var.
- f. Hayır, hatırlayamıyorum.
- g. Evet, çok iyi konuşur.

DİNLEME

ORGANİZASYON

9 16 Metni dinleyelim. Doğum günü organizasyonunda hangi etkinlikler olacak? İşaretleyelim.

1. Uçurtma etkinliği ()	2. Yüz boyama etkinliği ()	3. Karaoke partisi ()
4. Palyaço ()	5. Sihirbaz gösterisi ()	6. Köpük balon gösterisi ()

10 Metni dinleyelim. Hangisi doğru? İşaretleyelim.

1. Ayça Hanım **kendisi için / oğlu için** doğum günü organizasyonu yapmak istiyor.
2. Ayça Hanım organizasyon fiyatlarını **pahalı / uygun** buluyor.
3. Ayça Hanım'ın partisine yaklaşık **on bir kişi / otuz üç kişi** gelecek.
4. Pasta **araba / balon** şeklinde olacak.
5. Organizasyon **bir kafede / evlerinin bahçesinde** olacak.
6. Şirket partide **çocukların yüzlerini boyayacak / çocuklar için kostüm** getirecek.
7. Ayça Hanım, doğum günü organizasyonu için ekstra bir ücret **ödeyecek / ödemeyecek**.
8. Parti **11:00'da / 14:00'da** başlayacak.
9. Ayça Hanım'ın **oğlu partiyi merakla bekliyor / oğlunun partiden haberi yok**.
10. Organizasyonda, **Ayça Hanım'ın kız kardeşi / şirketin fotoğrafçısı** fotoğraf çekecek.

YAZMA

11 İkili gruplar oluşturalım. Arkadaşımızla birlikte aşağıdaki mesleklerden üç tanesini seçelim. İş ilanı yazalım.

Ana sınıfı öğretmeni	Çocuk bakıcısı
Garson	Mühendis
Temizlik görevlisi	Aşçı
Ajan	Astronot
Palyaço / Animatör	

KONUŞMA

12 İkili gruplar oluşturalım. Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım onun sorularına cevap verelim. Biz de yeni sorular ekleyelim ve arkadaşımıza soralım.

ÖĞRENCİ A

1. Kaç dil konuşabiliyorsunuz?
2. Hangi yemekleri pişirebiliyorsunuz?
3. Bir hayvan sesi çıkarabilir misiniz?
4. Kaç dilde "Seni seviyorum" diyebilirsiniz?
5. Eğlenmek için ne yapabilirsiniz?

ÖĞRENCİ B

1. Hangi şarkıları söyleyebiliyorsunuz?
2. İstanbul'da en iyi döneri nerede yiyebilirsiniz?
3. Daha iyi Türkçe konuşmak için neler yapabiliriz?
4. Kaç dilde "Merhaba" diyebilirsiniz?
5. Isık çalabilir misiniz?

ÜNİTE 6

NELER YAPABİLİRSİNİZ?

B. LÜTFEN

çıkabilir miyim, açabilirim,
izin alamaz, kar yağabilir

-Pencereyi açabilir misin?
-Dışarı çıkabilir miyim?
-Bugün kar yağabilir.

-Evet, açabilirim.
-Evet, çıkabilirsin.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Cümleleri okuyalım. Örnekteki gibi izin, rica, tahmin ve tavsiye cümlelerini bulalım.

1. Belki İzmir'e gidebilirim. <u>Tahmin</u>	4. Taksim'de sinemaya gidebilirsiniz.
2. Anneciğim, bu akşam dışarı çıkabilir miyim?	5. Benim için markete gidebilir misin?
3. Tekrar anlatabilir misiniz?	6. Bugün hava kapalı. Yağmur yağabilir.

OKUMA

OTELDE

Kaya Bey: İyi günler! Bana yardımcı olabilir misiniz?

Resepsiyon Görevlisi: İyi günler efendim, memnuniyetle! Rezervasyonunuz var mı?

Kaya Bey: Evet, var. Dün gece telefonla rezervasyon yaptırdım.

Resepsiyon Görevlisi: Siz Murat Bey misiniz? İzmir'den?

Kaya Bey: Hayır! Benim adım Kaya İskender. Rezervasyonumu Çanakkale'den yaptım.

Resepsiyon Görevlisi: Çok özür dilerim Kaya Bey. Tek kişilik oda rezervasyonunuz var. Doğru mu?

Kaya Bey: Evet, doğru.

Resepsiyon Görevlisi: Kaç gece kalacaksınız?

Kaya Bey: Çarşambaya kadar kalabilirim. Bu konuda size ne zamana kadar bilgi vereyim?

Resepsiyon Görevlisi: Bize kararınızı salı gecesi bildirebilirsiniz. Saat 23.00'a kadar bizi arayabilirsiniz.

Kaya Bey: Tamam. Oda fiyatı nedir?

Resepsiyon Görevlisi: Gecelik 100 TL. Bu kayıt formunu da doldurabilir misiniz? Ödemeyi nakit mi, kredi kartı ile mi yapacaksınız?

Kaya Bey: Kredi kartı ile. Ödemeyi şimdi yapabilir miyim?

Resepsiyon Görevlisi: Gerek yok sonra ödeyebilirsiniz.

Kaya Bey: Teşekkürler! Bir şey daha sorabilir miyim?

Resepsiyon Görevlisi: Tabii, sorabilirsiniz.

Kaya Bey: Yemek için bana iyi bir lokanta tavsiye edebilir misiniz?

Resepsiyon Görevlisi: Çevrede çok lokanta var ama ben size otelimizin lokantasını tavsiye edebilirim. Aşçımız çok iyidir.

Kaya Bey: Çok güzel! Lokantanız nerede?

Resepsiyon Görevlisi: Lokanta 12. katta. Bir de kafemiz var. Lobinin girişinde, sağda.

Kaya Bey: Çok teşekkürler, iyi geceler!

Resepsiyon Görevlisi: Rica ederim. Görevli arkadaş bagajınızı taşıyabilir. Oda numaranız 1215. Yarın görüşmek üzere, iyi geceler efendim!

2 Aşağıdaki cümlelerden hangilerinde rica, hangilerinde izin isteme anlamı var? İşaretleyelim.

İZİN

RİCA

1. Ödemeyi şimdi yapabilir miyim?		
2. Bir şey daha sorabilir miyim?		
3. Bana bir lokanta tavsiye edebilir misiniz?		
4. Bana yardımcı olabilir misiniz?		
5. Bu kayıt formunu da doldurabilir misiniz?		
6. Saat 23.00'a kadar bizi arayabilirsiniz.		

YA SİZ?

Daha önce hiç otelde kaldınız mı? Otelin hangi özelliklerini beğendiniz, hangilerini beğenmediniz? Arkadaşımıza anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Yeterlilik Fiili Fonksiyonları (Other functions of can modal)

İzin-Rica (Permission - request)

Örnek:

-Sınıftan çıkabilir miyim?

-Hayır, çıkamazsın.

Bana saati söyleyebilir misiniz?

Lütfen ekmeği uzatabilir misiniz?

Tavsiye (Suggestion)

Örnek:

İzmir'de Efes'i gezebilir, Meryem Ana Kilisesi'ni ziyaret edebilirsiniz.

Boş zamanlarında kitap okuyabilirsiniz.

Öğleden sonra tiyatroya gidebilirsiniz.

Göztepe'deki hastaneye gidebilirsiniz.

İhtimal-Tahmin (Possibility - Prediction)

Örnek:

-Bu gece yağmur yağabilir mi?

-Bu gece kar bile yağabilir.

Bu akşam toplantı olabilir.

Türkiye'de yaşayabilirim.

3 Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde rica, izin veya ihtimal anlamı var? İşaretleyelim.

	<u>RİCA</u>	<u>İHTİMAL</u>	<u>İZİN</u>
1. İçeriye girebilir miyim?			
2. Bana kalemi uzatabilir misin?			
3. Londra'ya 550 liradan ucuz bilet bulamayabilirsin.			
4. Paltonuzu alabilir miyim, efendim?			
5. Lütfen, telefonunuzu kullanabilir miyim?			
6. Trafik çok yoğun, gecikebilirim.			
7. Size bir fincan kahve ısmarlayabilir miyim?			
8. Saat onda gelebilirler.			
9. Bana bu konuda yardımcı olabilir misiniz?			
10. Size yardım edebilir miyim?			
11. Yarın yağmur yağabilir.			

4 Aşağıdaki boşlukları, kelimeleri kullanarak yeterlilik fiiliyle dolduralım.

et- geç- iç- evlen- kullan- et- gir- iç- al- dolaş-

1. Üzgünüm fakat buraya arabanızı park	6. Uçuş süresince sigara
2. Mağazaya köpekle	7. Türk vatandaşları Avrupa ülkelerinde pasaportsuz seyahat
3. Bazı ülkelerde 21 yaşından küçük gençler alkollü içki	8. Türkiye'de 18 yaşından önce
4. Türkiye'de insanlar 18 yaşından sonra ehliyet	9. Taksiler şehir merkezindeki metrobüs ve tramvay yolunu
5. Boğaz'dan otobüsle veya vapurla	10. Siyasetçiler ve ünlü sanatçılar rahatça sokakta

DİNLEME

İLK YOLCULUK

5 Aşağıda verilen kelimeler hakkında konuşalım. Seyahatlerinizdeki tecrübelerimizi anlatalım.

Otel / Hostel

Restoran / Kafe

Havaalanı (Pasaport kontrol, valiz teslim, kayıp eşya bürosu, duty-free)

Uçak (Yolcular, kabin personeli)

Taksiler

Müzeler, Turistik yerler, Caddeler

Dil okulları (Eğitim danışmanı, öğretmenler, öğrenciler)

6 17 Metni dinleyelim ve uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Şehir merkezine otobüsler kalkıyor.

a. iki saatte bir b. saat başı

2. Alex çıkışın yanındaki döviz bozdurabilir.

a. bankalarda b. döviz bürosunda

3. Taksi şehir merkezine gidiyor.

a. 150 TL'ye b. 100TL'ye

4. Alex taksi fiyatını kontrol edebilir.

a. internet üzerinden b. taksimetreden

5. Alex şehir merkezine taksi ile dakikada gidebilir.

a. otuz b. kırk beş

6. Alex bavulları için

a. yardım alıyor b. yardım almıyor

7. Alex şehir merkezine ile gidiyor.

a. otobüs b. taksi

8. kaza var ve trafik çok sıkışık.

a. Sahil yolunda b. E-5'te

9. Alex

a. acele ediyor b. acele etmiyor

10. Alex'i bekliyor.

a. ailesi b. arkadaşları

KONUŞMA

7 Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularını cevaplayalım.

ÖĞRENCİ A

1. İlk kez ne zaman yurt dışına çıktınız?
2. İlk kez yurt dışına yalnız mı çıktınız? Ailenizle mi? Havaalanında ne tür zorluklar yaşadınız?
3. Hayatınızın geri kalanını başka bir ülkede geçirmek ister misiniz?
4. Hangi ülkeleri ziyaret etmek istersiniz?
5. Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı? (Kalacak yer, ulaşım, dil vb.)

ÖĞRENCİ B

1. Başka bir ülkeye seyahat etmek istiyor musunuz?
2. Bir sonraki tatilinize ne zaman gideceksiniz?
3. Nasıl seyahat etmeyi tercih edersiniz?
4. Başka bir ülkeye gitmeden önce neler yaparsınız? (Bilet, rezervasyon, vize)
5. Seyahat sırasında hiç sorun yaşadınız mı? (Kalacak yer, ulaşım, dil vb.)

YAZMA

8 Aşağıdaki konulardan iki tanesini seçelim ve her bir konuya en az beş tavsiye yazalım.

1. Türkçe derslerinde başarılı olmak için neler yapabiliriz?
2. Çevreyi korumak için neler yapabiliriz?
3. İnsanlarla daha iyi ilişkiler kurmak için neler yapabiliriz?
4. Fakir insanlara yardım etmek için neler yapabiliriz?
5. Sağlıklı bir hayat için neler yapabiliriz?

ÜNİTE 6

NELER YAPABİLİRSİNİZ?

C. GÖRMEDEN GİTMEYELİM

gidip, yapmadan, oturup,
gülmeden, sevinip, söylemeden

-Taksim'e gidip yemek yiyeceğim.
-Bana uğramadan eve gitme.
-Alışveriş yapmadan eve gittim.
-O, yalan söylemeden duramaz.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki resimler ile cümleleri eşleştirilim.

Galata'ya gidip Galata Kulesi'ni gezelim. () Boğaz'a gidip Rumelihisarı'nı gezelim. () Ortaköy'e gidip kumpir yiye-
lim. () Üsküdar'a gidip Kız Kulesi'ne çıkalım. () Sultanahmet'e gidip Sultanahmet Camisi'ni ziyaret edelim. ()

OKUMA

İSTANBUL'DA NELER YAPABİLİRSİNİZ?

Üsküdar'dan vapura binebilirsiniz.

İstanbul'da vapurda hoşça vakit geçirmek için pek çok yol var. Şehrin kalabalığından kaçmak için en iyisi, Boğaz veya Adalara gitmek. Bu yolculuk sırasında akşamüstü, Topkapı Sarayı'nın ardından güneşin batışını görmek çok güzel. Güverteye sıkı giyinip çıkacaksınız, bir de çay söyleyeceksiniz. İsterseniz martılara simit atabilir, Adalar'da veya Anadolu Kavağı'nda balık yiyebilirsiniz.

Taksim-Tünel gezisi yapabilirsiniz.

Taksim'de sabah saatlerinde yürüyebilirsiniz. Kitapçılara, müzik mağazalarına, vitrinlere bakabilirsiniz. Ana yoldan çıkıp ara sokakları da gezebilirsiniz. Çünkü buralar İstanbul'un en eski yerleşim yerlerindendir. Ara sokaklardaki tarihî yapılara hayran kalacaksınız. Daha sonra Galata'ya doğru yürüyüp Galata Mevlevihanesi'ni, Galata Kulesi'ni ve Perşembe Pazarı'ndaki Arap Camisi'ni ziyaret edebilirsiniz. Galata Kulesi'nden Ayasofya'yı, Sultanahmet'i, Topkapı Sarayı'nı, Kız Kulesi'ni, Marmara Denizi'ni, Boğaz'ı görebilirsiniz.

Kapalıçarşı'yı gezebilirsiniz.

Kapalıçarşı yağmurlu ve soğuk bir günde, hem sıcak hem de renkli bir yer. Sokaklarını ve hanlarını keşfedip ıslık ıslık, rengârenk, yüzlerce ürün arasında dolaşabilirsiniz. Buralarda zaman nasıl geçiyor, anlayamayacaksınız. Dinlenmek için Fes Cafe'yi ya da Şark Kahvesi'ni tercih edebilirsiniz.

Sultanahmet'te köfte yiyebilirsiniz.

Sultanahmet Meydanı İstanbul'un tarihi, turistik ve en meşhur meydanlarından biridir. Bu meydanda hem Bizans hem de Osmanlı eserlerini bir arada görebilirsiniz. Ayasofya'yı ve Sultanahmet Camii'ni gezebilirsiniz. Geziniz bittikten sonra meşhur Sultanahmet Köftesicisi'nde yemek yemeden buradan ayrılmayın.

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

Vapurda neler yapabiliriz?

1. Akşamüstü gün batımını seyredebiliriz. ()
2. Film seyredebiliriz. ()
3. Boğaz gezisi yapabiliriz. ()

Taksim’de neler yapabiliriz?

4. Taksim’de kitapçılara, müzik mağazalarına, vitrinlere bakabiliriz. ()
5. Ara sokaklardaki tarihî yapıları görebiliriz. ()
6. Taksim’de faytona binebiliriz. ()

Kapalıçarşı’da neler yapabiliriz?

7. Yağmurlu ve soğuk bir günde Kapalıçarşı’ya sığınabiliriz. ()
8. Çocuklar oyun parkında oynayabilir. ()
9. Sokaklarını ve hanlarını keşfedebiliriz. ()

YA SİZ?

Siz ülkenizdeki turistlere ne gibi tavsiyelerde bulunabilirsiniz? Öncelikle hangi şehirleri görmelerini tavsiye edersiniz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller (-(y)Ip, -mAdAn)

fiil + (y)Ip

Bu ek, iki işin arka arkaya yapıldığını anlatmak için kullanılır. (y)Ip bağlama zarfıdır. Genellikle “ve” bağlacı yerine kullanılır. Bu eki alan fiillerden sonra “ve” bağlacı kullanılmaz.

“-Ip” is used to describe multiple actions done either one after another or at the same time. “Ip” is mostly used as a replacement of “ve”. Verbs having “Ip” at the end cannot be followed by “ve”.

Örnek:

Bugün okula gidip sınav sonuçlarını öğrenelim.

Çarşıya çıkıp alışveriş yapmayacak mıyız?

Ayşelerle pikniğe gidip bu güzel günün tadını çıkaralım.

3 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Merak etme, geç kalmam! Çabucak git..... gelirim.
2. Annesi yere düşen çocuğu elinden tut..... kaldırdı.
3. Çok konuş..... herkesi rahatsız etme.
4. Dün akşam o kadar yorgundum ki hemen eve git..... uyudum.
5. Sen burada bekle. Ben jeton al..... geleyim.

4 Aşağıdaki cümleleri “-(y)Ip” zarf-fiil ekiyle birleştiririm.

1. Biz kahvelerimizi bitirdik. Kafeden ayrıldık.
.....
2. Ankara’ya gidecek. Genel müdürle görüşecek.
.....
3. Aslı, vezneden parayı aldı. Parayı saymaya başladı.
.....
4. Mert şirkete telefon etti. Müdürle konuşmak istedi.
.....
5. Gözlüğünü çıkardı ve masanın üzerine koydu.
.....

Zarf-Fiil (-mAdAn)

Fiil + mAdAn

Yan cümlecikteki işin yapılmadığını, temel cümledeki işin yapıldığını anlatmak için kullanılır.

“-mAdAn” is used for describing situations where one action is completed specifically without doing another action.

The verb having “-mAdAn” stands for the action which is avoided before or while the main action is done. (e. g. Yanıma şemsiye almadan dışarıya çıktım. → I went out without taking an umbrella with me.)

Örnek:

- Yemek yemeden evden çıktı.
Kantinde bir şeyler içmeden sınıfa gelmez.
Annemden izin almadan bir yere gidemem.
Hiç usanmadan her gün spor yapıyor.
Filmi gözünü kırpmadan seyretti.

5 Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bütün gece hiç uyu..... televizyon izlediler.
2. Bana uğra..... İstanbul’dan ayrılmışlar.
3. O kadar yorgundum ki yemek ye..... hemen uyudum.
4. Derslerini bitir..... arkadaşına gidemezsin.

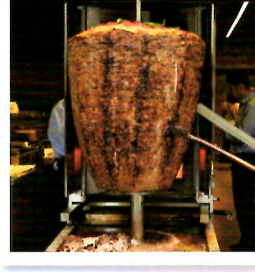
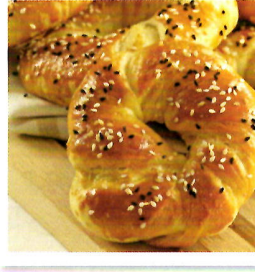
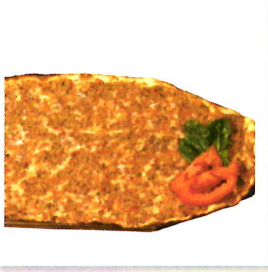
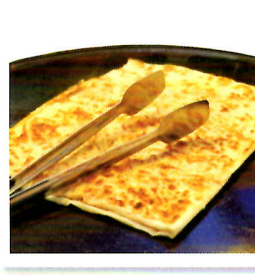
6 Aşağıdaki cümleleri “-mAdAn” zarf-fiiliyle birleştiririm.

1. Kimseye birşey söylemedi. Toplantıdan çıktı.
.....
2. Kitaba bakmayın. Alıştırmaları yapın.
.....
3. Ödevlerinizi yapın. Sonra dışarı çıkın.
.....
4. Düşünün. Sonra konuşun.
.....
5. Şemsiyeni al. Şemsiyesiz dışarı çıkma.
.....

DİNLEME

AYAKÜSTÜ YEMEKLER

7 Aşağıdaki yiyeceklerin adlarını biliyor musunuz?

8 18 Metni dinleyelim. Metinde hangi yiyeceklerden bahsedilmiştir? İşaretleyelim.

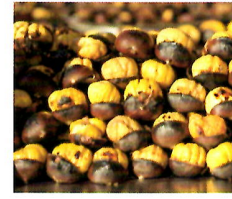
a. simit	()	e. lahmacun	()
b. kokoreç	()	f. balık ekmek	()
c. döner	()	g. açma	()
ç. etli ekmek	()	ğ. midye dolma	()
d. sandviç	()	h. dürüm	()

9 Metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Bazı kişiler sokakta ayaküstü bir şeyler yiyip işlerine giderler. ()
2. Restoran ve büfeler ayaküstü yiyecekleri taze ve günlük hazırlar. ()
3. Simit pahalı bir yiyecektir. ()
4. Tost ve sandviçleri yalnızca okul kantinlerinde bulabilirsiniz. ()
5. Hem gözleme hem de tostun içinde peynir vardır. ()
6. Gözlemenin ekmeği incedir. ()
7. Lahmacunu yalnızca Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yiyebilirsiniz. ()
8. Kumpirin içinde kıyma vardır. ()
9. Pidenin farklı çeşitleri vardır. ()
10. Ayaküstü yiyecekleri seyyar satıcılar sokaklarda satar. ()

KONUŞMA

- 10 Sizin ülkenizdeki ayaküstü yiyecekler neler? Ayaküstü yemekler hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 11 Aşağıdaki yiyeceklerin hangilerini biliyorsunuz? Bu yiyeceklerin hangilerini denediniz?

- 12 Aşağıdaki soruları arkadaşımıza soralım ve onun sorularına cevap verelim.

ÖĞRENCİ A

1. Daha önce ayaküstü yiyeceklerden yedin mi?
2. Senin ülkende ayaküstü yiyecekler var mı? Bunlardan birini anlatır mısın?
3. Türkiye’de yukarıdaki yiyeceklerden hangisini en sık görüyorsun?

ÖĞRENCİ B

1. İnsanlar senin ülkendeki hangi ayaküstü yiyecekleri daha çok tercih eder?
2. İnsanlar neden ayaküstü yiyecekler yer?
3. Ayaküstü yiyecekler sağlık için zararlı mı?

YAZMA

- 13 Aşağıdaki e-postayı okuyalım. Şanslı neler yapabiliyor?

Eda’cığım merhabalar,

Nasılsın? Ankara’dan gelmeden önce sana bu e-postayı yazmak istedim. Sana bazı haberlerim var. Ben barınaktan küçük bir köpek sahiplendim, biliyor musun? Onun adını Şanslı koydum çünkü bence o bana şans getirecek. Şanslı şu anda altı aylık ve o çok hareketli. Neredeyse tüm gün oyun oynayabiliyor. Evin arkasındaki parkta kuşları kovalayabiliyor. Geçen ay evde yalnız kalamıyordum ama şimdi ben isteyken evde bekleyebiliyor. Bazen insan gibi beni dinliyor, biliyor musun? “Otur” diyorum hemen oturuyor, topu atıyorum hızlıca gidip yakalayabiliyor. Eda’cığım,

senden bir şey isteyeceğim. İstanbul’da otelde kalacağım ama otel hayvanları kabul etmiyor. Şanslı İstanbul’dayken sende kalabilir mi? Senin de köpeğin var biliyorum bu nedenle sana sormak istedim. Görüşmek üzere,

Ayça

- 14 Mektupta Ayça, Eda’ya “Köpeğim sende kalabilir mi?” diye soruyor. Bir metin yazalım ve arkadaşımızdan bir konuda yardım isteyelim.

İZLE - ÖĞREN

TÜRKÇE DERSLERİ

1 11 Videoyu izleyelim. Alice neden Aydın Hoca'nın arabasıyla gitmek istiyor?

2 Videoyu tekrar izleyelim. Aşağıdaki cümlelerdeki yanlış ifadeleri düzeltelim.

1. Alice ile Aydın Hoca aynı mahallede oturuyor.
2. Alice İngilizce dersinde zorlanıyor.
3. Aydın Hoca, derste Türkçeyi hızlı konuşuyor.
4. Alice, Türkçe gramerde zorlanıyor.
5. Aydın Hoca, Alice'e "Bolca film izle" diye tavsiye ediyor.
6. Alice, hem dinleme hem de konuşma aktivitelerinde zorlanıyor.
7. Alice bir işte çalışmıyor sadece kursa geliyor.
8. Aydın Hoca, Alice'e dinleme becerisi için örnek veriyor.
9. Alice, Türk birisiyle konuşup pratik yapacak.
10. Alice arabadan iniyor çünkü trafik çok sıkışık.

HAVAALANINDA GÜVENLİK

3 12 Videoyu izleyelim. Ozan nerede çalışıyor ve görevi ne?

4 Videoyu tekrar izleyelim. Aşağıdaki cümlelerde doğru ifadelerin altını çizelim.

1. İnsanlar uçakta yasaklı eşyaları çok iyi **biliyorlar / bilmiyorlar**.
2. Yolcular uçağa asla su alamazlar / **bebekli yolcular uçağa bir miktar içecek alabilir**.
3. İnsanlar yolculuğa çıkmadan önce **telaşlı / sabırlı**.
4. İnsanlar yasaklı eşyaları **ceplerine / valizlerine** saklayabiliyorlar.
5. Yolcular **el çantalarında / bavullarında** parfüm taşıyamazlar.
6. Uçaktaki yolcuların yanlarındaki sıvı miktarı sınırı **tabelalarda / uçak biletinde** yazıyor.
7. Havaalanları **gece geç saatlerde / sabah erken saatlerde** daha rahat oluyor.
8. Kadının oğlu **havaalanını / alışveriş merkezini** tercih ediyor.

GÜNLÜK İFADELER

KABUL ETME / REDDETME

Tabi ki!

Memnuniyetle.

Ne demek, lafı mı olur!

Üzgünüm, istemiyorum.

Anlaştık.

Neden olmasın!

Olur, benim için fark etmez.

Yeter ki sen iste.

Ne yazık ki olmaz.

Kesinlikle olmaz.

Kusura bakmayın, mümkün değil.

Başka sefere belki.

KENDİNİ ÇEK

Hangi ayaküstü yiyeceği daha önce hiç yemediniz? Şimdi yeni bir yiyeceği deneyelim ve fikirlerimizi söyleyelim. Videomuzda aşağıdaki sorulara cevap verelim.

Bu yiyeceği neden seçtiniz?

Yiyeceğin içinde neler var?

Tadı nasıl? Beğendiniz mi? Bir daha yer misiniz?

MİKROFON SENDE

Okulunuzdaki kurallar nelerdir? Ne yapabilirsin, ne yapamazsın? Bir tablo hazırlayalım ve yazalım.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

HALK OYUNLARI

Zeybek

Batı Anadolu'nun her yerinde "Zeybek" oyunu vardır. Bu oyunu tek kişi ya da birkaç kişi birlikte oynayabilir. Zeybek, cesur bir adamı temsil eder. Zeybek oyununda dansçı, kollarını iki yana doğru açar, kollarını dirseklerden hafifçe kırar. Büyük adımlar atar, ağır ağır hareket eder. Ara sıra yere doğru eğilip bir dizini yere koyar.

Tango

Tango, Buenos Aires'te ilk defa 1865'te ortaya çıkmıştır. Tangoyu alt sınıf, yani fakir halk yaratmıştır. Tango müziği, açık bir şekilde asilik ve melankoli taşır. Tango, Avrupa'ya 20. yüzyılın başlarında gelmiştir.

Afrika Dansları

Afrika ülkelerinin dansları, doğa, yeryüzü ve atalara teşekkür ile saygıyı içerir. Afrika danslarında, vücudun her yeri hareket eder. Afrika danslarında oldukça neşeli ve enerjik hareketler vardır. Afrika dansları, vücudunuzu esnetip güçlendirir. Bütün vücudu forma sokar.

Sizin ülkenizde ne tür danslar var? Anlatalım.

BİR ADIM ÖTESİ

Yeterlilik kipi için üç farklı olumsuz kullanım vardır:

1. Yeterlik fiilinin olumsuz kullanımı / (fiil + -A + mA + zaman eki + kişi eki)

Ben araba kullanamam. Bu sabah uyanamadım.

Sen bizimle gelemezsin. Ahmet akşam gelemeyecek.

2. İhtimal / Tahmin (fiil + -mA + -(y)Abilir + kişi eki)

Bu akşam dışarı çıkmayabilirim çünkü hava biraz soğuk.

Ahmet mesajıma hâlâ cevap vermedi. Akşam gelmeyebilir.

Galiba hasta oluyorum. Yarın işe gitmeyebilirim.

3. Yeterlik fiilinin olumsuz kullanımı + İhtimal/Tahmin (fiil + -A + -mA + -(y)Abilir + kişi eki)

Bu akşam dışarı çıkamayabilirim çünkü işlerim bitmedi. Bitecek mi bilmiyorum. Ama çok istiyorum.

Ahmet gelmek istiyor. Ama babası izin vermeyebilir. O zaman Ahmet akşam gelemeyebilir.

Bütün gece ders çalıştım. Saat çok geç olmuş. Erken uyanmak istiyorum ama uyanamayabilirim.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Bir hayvan seçelim. Kimseye söylemeyelim. Arkadaşlarımıza o hayvanın özelliklerini anlatalım. Arkadaşlarımız o hayvanın ne olduğunu tahmin etsin.

Örnek:

Ben Afrika'da ve Asya'da yaşarım. Ağırlığım 6 tona kadar ulaşabilir. Burnum hortum şeklindedir. Onunla su içebilirim, onunla çevremdeki bütün kokuları alabilirim. Bilin bakalım, ben kimim?

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşluklar için en uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Dün akşam rahat
a. uyumam b. uyuyabilmedim c. uyuyamadım ç. uyuyamam
2. Bu kelimenin anlamını sözlükten
a. bulabilmediniz b. bulayamadınız c. bulmayadınız ç. bulabilirsiniz
3. Mutfaktan bana da su ?
a. getirebilir misin b. getirebilirsin c. getirmeyebilir ç. getirebilirsin mi
4. Taksim'e çanta alacağım.
a. gitmiş b. gidip c. gider ç. gitmez
5. Onunla bu sorunu çözebilirsin.
a. konuşurup b. konuşursun c. konuşup ç. konuşmaz

2. Aşağıdaki cümleleri “-(y)Ip” ve “-mAdAn” zarf-fiil ekiyle birleştirelim.

1. Çocuklar hiç kımıldamadılar. Filmi seyrettiler.
.....
2. Murat, şisedeki meyve suyunu bardağa koymadı. Hemen içti.
.....
3. Annem ocağı söndürmüştü. Evden çıkmış.
.....
4. Oğlum kapıyı kilitlememiş. Evden gitmiş.
.....

3. Aşağıdaki kelimeleri boşluklara yerleştirelim.

gidemedim kaldırıp bırakıp beklemeden ısıtmadan göremeden

Dün akşam saat 09.30'da bazı işleri yarım(1) eve gittim. Evde hiç kimse yoktu. Annemler beni(2) dayımlara gitmişler. Bana da not bırakmışlar: “Yemek,hazır! Buzdolabından çıkar! Üşenme, sakın yemeği(3) yeme. Sonra sen de dayınlara gel.” O kadar yorgundum ki dayımlara (4). Yemekten sonra televizyonun karşısına geçtim. Televizyonda benim çok sevdiğim dizi “Yalan Dünya” vardı. Onu seyrettim. Fakat dizinin sonunu (5) uyumuşum. Annemler gelmiş, beni koltuktan(6) yatağıma götürmüşler ama ben hiçbir şey hatırlamıyorum. Ölü gibi uyumuşum ama iyice de dinlenmişim. Onun için bu sabah, saatim çalmadan uyandım.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Gazete ilanlarını okuyabilirim.	1	2	3	4	5
2. Broşürleri okuyup gezi planları yapabilirim.	1	2	3	4	5
3. Bir şeyi sevip sevmediğimi nedenleriyle açıklayabilirim.	1	2	3	4	5
4. Bildiğim bir konuyu anlatabilirim.	1	2	3	4	5
5. Alışkanlıklar hakkında soru sorabilir, cevap verebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

acele
açma
alkollü
anlam
ayaküstü
ayran
bagaj
bakıcı
çamaşır
çatal (yiyecek)
çıkış
dekoratif
deneyim
desen
döviz
düğün
ehliyet
ekip
geleneksel
gözleme
gürültü
güverte
han
hat
hazır
heyecan
ihtiyaç
ilan
inanç
izin
karar
katmer
kestane
kokoreç
konu
köfte
kumpir
lahmacun
lazım

martı

mutlaka

nakit

öncelik

öneri

pide

poğaç

rahat

rakip

refah

sanatçı

sandal

seyir

sıkışık

sınır

simit

siyasetçi

sözleşme

süre

şekerleme

şiddet

şirket

tavla

tavsiye

tecrübe

terlik

tost

ud

ünlü

vakıf

vatandaş

vezne

yalan

yaygın

yoğun

FİİLLER

ara vermek

batmak

bilgi vermek

bitirmek

borç vermek

burs vermek

çekinmek

çözmek

dayanmak

denemek

destek vermek

devam etmek

dikiş dikmek

dikkat etmek

doymak

farkında olmak

gecikmek

gitar çalmak

giyinmek

göz kırpmak

güvenmek

hoş görmek

hüküm vermek

ısıklık çalmak

ilgilenmek

izlemek

kaybolmak

kaymak

kımıldamak

közlemek

kredi almak

kutlamak

mola vermek

neden olmak

para bozdurmak

problem çıkarmak

sığmak

sıkıntı çekmek

soluklanmak

şışirmek

takip etmek

uzatmak

ütülemek

vedalaşmak

yatıştırmak

yenmek

yetişmek

zannetmek